

STORY TALK

ONE LAB & โรงเรียนกฎหมายและการเมือง

August 2026

Highlights

- The Fine Line ที่ไม่ใช่แค่พื้นที่ปลอดภัย
- Beyond the Plate ที่มากกว่าเรื่องความอร่อย
- Know Before You Go รู้ก่อนบิน รู้ก่อนเสี่ยง
- CRIME FACE ใบหน้าบอกความเป็นอาชญากรได้จริงหรือ?

สวนดุสิตโพล
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Table of Contents

กิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab”

► บรรณาธิการแถลง

นางสาวพิชญาวีร์ เกียรติจิตติคุณ
สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

01

► มุมมองคนบดี

ดร.งามประวัณ เอี่ยมนิก
คนบดีโรงเรียนกฎหมายและการเมือง

02

► สรุปกิจกรรม “คุยสบาย ๆ ... Story Talk One Lab”

- กิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” ครั้งที่ 435 (29) EP.1 The Fine Line: ครูกับการสร้างพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก
- กิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” ครั้งที่ 436 (30) EP.2 “Beyond the Plate: กินอร่อย กินปลอดภัย ใส่ใจการดูแลตนเอง”
- กิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” ครั้งที่ 437 (31) EP.3 “Know Before You Go: รู้ก่อนบิน รู้ก่อนเสี่ยง”
- กิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” ครั้งที่ 438 (32) EP.4 “CRIME FACE: ถอดรหัสใบหน้าอ่านพฤติกรรมอาชญากร”

06

► มุมมองจากวิทยากร

12

► องค์ความรู้

Crime Face: ถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรมอาชญากร

26

► มุมมองจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม

30

► สรุปความคิดเห็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม

34

► มุมมองคนโพล

นายทรงพล กิจเสถียรพงษ์
สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

38

EDITOR'S TALK

บรรณาธิการแถลง

หนังสือ “คุยสบาย ๆ ... Story Talk One Lab” & โรงเรียนกฎหมายและการเมือง ประจำเดือนสิงหาคม 2569 เล่มนี้ ชวนทุกคน มาทำความรู้จักกับอัตลักษณ์ที่ 5 ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตอย่าง “โรงเรียนกฎหมายและการเมือง” ให้มากขึ้นผ่านการนำ องค์ความรู้แต่ละศาสตร์มาร่วมพูดคุยในกิจกรรมที่เชื่อมโยงกันได้ในมุมมองกฎหมายและการใช้ชีวิตประจำวัน เริ่มด้วย EP.1 The Fine Line: ครุกับการสร้างพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก ร่วมกับคณะครุศาสตร์ EP.2 Beyond the Plate: กินอร่อย กิน ปลอดภัย เข้าใจการดูแลตนเอง ร่วมกับคณะพยาบาลศาสตร์และโรงเรียนการเรือน EP.3 Know Before You Go: รู้ก่อนบิน รู้ก่อน เสี่ยง ร่วมกับโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ EP.4 CRIME FACE: ถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรมอาชญากร ร่วมกับ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งทั้ง 4 EP. นั้นสะท้อนให้เห็นถึง การนำองค์ความรู้ด้านกฎหมายมาพูดคุยกันด้วยภาษาที่เข้าใจ ง่าย ทำให้เรื่องที่มีความเป็นวิชาการ กลายเป็นเรื่องที่คนทั่วไปสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ได้จริง

เล่มนี้มีความพิเศษในหัวข้อ EP.4 “Face Crime : ถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรมอาชญากร” เพราะเป็นการนำองค์ความรู้ จากหลากหลายศาสตร์ ทั้งอาชญาวิทยา กฎหมาย วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มาร้อยเรียงและบูรณาการศาสตร์เข้าด้วยกัน อย่างน่าสนใจ และได้ย้อนกลับไปทำความรู้จักแนวคิดของ Cesare Lombroso ผู้เคยพยายามเชื่อมโยงลักษณะทางกายภาพกับ แนวโน้มการก่ออาชญากรรม ก่อนต่อยอดมาสู่การสังเกตภาพผู้ต้องสงสัย และการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ รวมถึง เทคโนโลยี AI ที่เข้ามาสนับสนุนกระบวนการสืบสวนในปัจจุบัน

กิจกรรมนี้จึงสอดคล้องกับแนวคิด The Power of Next Learning Ecosystem : One World Library (OWL) ที่มุ่งสร้าง ระบบนิเวศแห่งการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงผู้คน องค์ความรู้และเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน รวมทั้งสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDG 4 : การศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality Education) 4.3.5 ด้านนโยบายการเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Access Policy) เนื่องจากกิจกรรมเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ผ่านความร่วมมือคณะและหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยไม่จำกัดชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา ความพิการ สถานะ- ผู้อพยพ ต่อยอดสู่การเรียนรู้ร่วมกันอย่างยั่งยืน

นางสาวพิชญาวีร์ เกียรติจิตคุณ

สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

DEAN'S TALK

มุมมองคนบติโรงเรียนกฎหมายและการเมือง

DEAN'S TALK

มุมมองคนบดี

โรงเรียนกฎหมายและการเมือง

กิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” & โรงเรียนกฎหมายและการเมือง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เกิดจากแนวคิดการนำองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยมาสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เข้าถึงง่าย เป็นกันเอง และเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ภายใต้แนวคิด “อัตลักษณ์ x อัตลักษณ์” (Identity x Identity) โดยมองว่าเมื่อโรงเรียนกฎหมายและการเมืองเป็น อัตลักษณ์ที่ 5 บทบาทสำคัญไม่ใช่เพียงสร้างความโดดเด่นด้านกฎหมายและการเมือง แต่ต้องสามารถเชื่อมโยงและสนับสนุนอัตลักษณ์เดิมของสวนดุสิตได้ กฎหมายจึงถูกมองในฐานะ Connecting Discipline ที่เชื่อมโยงเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และการบริหารความเสี่ยงเข้ากับศาสตร์ต่าง ๆ ผ่าน 4 EP ได้แก่

ดร.งามประวัณ เอี่ยมนิค

คณบดีโรงเรียนกฎหมายและการเมือง

EP.1

The Fine Line:
ครูกับการสร้างพื้นที่
ปลอดภัยสำหรับเด็ก

เชื่อมกฎหมายกับการศึกษาปฐมวัย
ผ่านเรื่องสิทธิเด็กและพื้นที่
ปลอดภัย

EP.2

Beyond the Plate:
กินอร่อย กินปลอดภัย
เข้าใจการดูแลตนเอง

เชื่อมกับอาหาร ผ่านมาตรฐาน
ความปลอดภัย และ
สิทธิผู้บริโภค

EP.3

Know Before You Go:
รู้ก่อนบิน รู้ก่อนเสี่ยง

เชื่อมกับอุตสาหกรรมบริการ
และการเดินทาง ผ่าน
การรู้สิทธิ หน้าที่ และกฎหมาย
เมื่อเดินทางข้ามพรมแดน

EP.4

CRIME FACE:
ถอดรหัสใบหน้า
อ่านพฤติกรรมอาชญากร

เชื่อมกฎหมายกับอาญาวิทยา
พฤติกรรมมนุษย์ และกระบวนการ
ยุติธรรม เพื่อทำความเข้าใจและ
ป้องกันความเสี่ยงจาก
อาชญากรรม

ทั้ง 4 EP สะท้อนว่า Identity x Identity ไม่ใช่การนำเสนออัตลักษณ์มาวางคู่กัน แต่คือ การนำจุดแข็งของแต่ละศาสตร์มาสร้างคุณค่าร่วมกัน (Co-create Value) และทำให้อัตลักษณ์ต่าง ๆ ของสวนดุสิตเชื่อมโยงกันมากขึ้น โดยมีสาระสำคัญร่วมกันว่า

“กฎหมายไม่ได้เริ่มต้นเมื่อเกิดคดี แต่กฎหมายอยู่กับเราก่อนเกิดปัญหา”

การรู้สิทธิ รู้หน้าที่ และรู้เท่าทันความเสี่ยง
จึงช่วยให้สามารถป้องกันปัญหาและตัดสินใจในชีวิตได้ดีขึ้น

กิจกรรมทำให้เห็นว่าการบูรณาการศาสตร์สามารถเกิดขึ้นได้อย่างเป็นธรรมชาติ และทำให้เรื่องวิชาการกลายเป็นเรื่องใกล้ตัว รูปแบบ Story Talk ยังเปิดพื้นที่ให้ผู้เชี่ยวชาญแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย สิ่งสำคัญจึงไม่ใช่เพียงว่า “มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมอะไร” แต่คือ “เมื่อกิจกรรมจบแล้ว ผู้ฟังได้อะไรกลับไป” หากผู้ฟังเข้าใจสิทธิ รู้เท่าทันความเสี่ยง หรือนำความรู้ไปใช้ตัดสินใจได้ดีขึ้น ก็ถือว่าองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยได้สร้างคุณค่าให้กับชีวิตจริงแล้ว

กิจกรรมนี้สะท้อนบทบาทของโรงเรียนกฎหมายและการเมือง ทั้งในฐานะ พื้นที่เชื่อมโยงองค์ความรู้ภายในมหาวิทยาลัย และกลไกนำองค์ความรู้ไปสร้างประโยชน์ต่อสังคม เพราะคุณค่าของมหาวิทยาลัยไม่ได้อยู่เพียงการมีองค์ความรู้ แต่ต้องสามารถแปลงความรู้นั้นให้ประชาชน เข้าถึง เข้าใจ และนำไปใช้ได้

กิจกรรมทั้ง 4 EP เชื่อมโยงกับคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย ความเป็นธรรม และการลดความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด SDGs ขณะเดียวกัน Story Talk ยังสามารถพัฒนาเป็นพื้นที่ Lifelong Learning ที่นำความรู้ออกจากห้องเรียนและสร้าง Social Impact ได้อย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมสบาย ๆ... Story Talk One Lab สามารถต่อยอดเป็น Knowledge Platform ที่เชื่อมผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายศาสตร์เข้ากับโจทย์ใหม่ของสังคม เช่น AI ภัยออนไลน์ สังคมผู้สูงอายุ และสิทธิในโลกดิจิทัล พร้อมสกัดองค์ความรู้จากแต่ละ EP เป็น Knowledge Bite, Short Content หรือ Infographic เพื่อขยายการเข้าถึงสู่สังคมในวงกว้าง

“

ท้ายที่สุด กิจกรรม สบาย ๆ... Story Talk One Lab ควรเป็นพื้นที่ที่สะท้อนว่า

“ความรู้ทางวิชาการไม่จำเป็นต้องไกลจากชีวิต และมหาวิทยาลัยไม่ควรไกลจากสังคม”

ทำให้องค์ความรู้ของสวนดุสิตมีชีวิต เชื่อมโยงกัน และสร้างคุณค่าให้แก่สังคมได้อย่างต่อเนื่อง

”

สรุปกิจกรรม

“คุยสบาย ๆ...
STORY TALK ONE LAB”

กิจกรรมสบาย ๆ ...

STORY TALK

ONE LAB

ครั้งที่ 435(29)

EP. 1 THE FINE LINE: ครูกับการสร้างพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก โดยโรงเรียนกฎหมายและการเมือง & คณะครุศาสตร์

“พื้นที่ปลอดภัย” ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การป้องกันอันตรายทางร่างกาย แต่ยังครอบคลุมถึงความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์ การเคารพสิทธิส่วนบุคคล และการสร้างความไว้วางใจระหว่างครู เด็ก และผู้ปกครอง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้และการเติบโตของเด็ก

รูปแบบกิจกรรมวิทยากรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวคิดจากทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็ก การปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) การดูแลความปลอดภัยในสถานศึกษา ตลอดจนการใช้สื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่เด็กอาจเผชิญทั้งในโลกจริงและโลกออนไลน์

การสร้างพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก เริ่มต้นจากความเข้าใจ การเคารพสิทธิเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ที่ต้องร่วมกันเคารพสิทธิของเด็ก สร้างความไว้วางใจ และส่งเสริมให้เด็กทุกคนเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มีความสุข และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

กิจกรรมสบาย ๆ ...

STORY TALK

ONE LAB

ครั้งที่ 436(30)

EP. 2 BEYOND THE PLATE: กินอร่อย กินปลอดภัย ใส่ใจการดูแลตนเอง

รูปแบบกิจกรรมจัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกฎหมายและการเมือง โรงเรียนการเรือน และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต โดยมุ่งส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคอาหารอย่างปลอดภัย ควบคู่กับการดูแลสุขภาพตนเองอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ในกิจกรรมวิชาการได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ตั้งแต่การเลือกรับประทานอาหารให้เหมาะสมตามหลักแพทย์แผนไทยและธาตุเจ้าเรือน การดื่มน้ำเพื่อสร้างความสมดุลให้แก่ร่างกาย ไปจนถึงการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสารทดแทนความหวานและการเลือกบริโภคอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังเน้นทักษะการอ่านฉลากโภชนาการและฉลาก GDA เพื่อพิจารณาปริมาณพลังงาน น้ำตาล ไขมัน และโซเดียม รวมถึงการเลือกนมและผลิตภัณฑ์ทางเลือกให้เหมาะกับข้อจำกัดของแต่ละบุคคล ขณะเดียวกัน ผู้เข้าร่วมยังได้เรียนรู้วิธีช่วยเหลือเบื้องต้นเมื่อเกิดภาวะสำลักอาหาร ตลอดจนตระหนักถึงความเสี่ยงจากการรับประทานอาหารปิ้งย่างที่มีความไหม้เกรียม น้ำมันทอดซ้ำ และเครื่องปรุงที่มีโซเดียมสูง รวมถึงหลักสุขาภิบาลอาหารและการป้องกันการปนเปื้อนในการเตรียมและจำหน่ายอาหาร

การดูแลตนเองในด้านอาหาร โภชนาการ สุขอนามัย และการดูแลสุขภาพ โดยไม่ได้มุ่งเพียงการ “กินให้อร่อย” แต่ยังให้ความสำคัญกับการรู้จักเลือก รู้จักป้องกัน และรู้จักดูแลตนเองอย่างถูกต้อง ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปปรับใช้ในการเลือกซื้อเลือกรับประทานอาหารในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างพฤติกรรมบริโภคที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพได้อย่างยั่งยืน

กิจกรรมสบาย ๆ ...

STORY TALK

ONE LAB

ครั้งที่ 437(31)

EP. 3 KNOW BEFORE YOU GO: รู้ก่อนบิน รู้ก่อนเสี่ยง

การเดินทางไปต่างประเทศจำเป็นต้องศึกษากฎหมายและข้อกำหนดของแต่ละประเทศอย่างเคร่งครัด เนื่องจากแต่ละประเทศมีข้อห้ามและเงื่อนไขที่แตกต่างกัน หากผู้เดินทางไม่ศึกษา หรือละเลยข้อกำหนดดังกล่าว อาจทำให้เกิดปัญหาในการเดินทาง และในบางกรณีอาจเข้าข่ายการกระทำผิดตามกฎหมายของประเทศนั้นได้

รูปแบบกิจกรรมเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการเดินทาง ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านกฎหมายและข้อกำหนดของประเทศปลายทาง ทั้งในเรื่องยา อาหาร ผลไม้ และสิ่งของบางประเภท พร้อมยกกรณีตัวอย่างเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าแม้การกระทำจะเกิดจากความไม่รู้หรือความประมาท ก็อาจนำไปสู่การถูกปรับหรือดำเนินคดีได้ ดังนั้น ผู้เดินทางจึงควรตรวจสอบกฎหมายและข้อกำหนดของประเทศปลายทางก่อนเดินทางทุกครั้ง

การเดินทางที่ปลอดภัยไม่ได้ขึ้นอยู่กับระบบรักษาความปลอดภัยของสนามบินหรือสายการบินเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัย “ความรู้และความตระหนักของผู้เดินทาง” ควบคู่กัน ผู้โดยสารจึงควร รู้กฎ รู้สิทธิ รู้หน้าที่ และรู้ข้อจำกัดของประเทศปลายทางก่อนออกเดินทาง เพราะการเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายและความปลอดภัยตั้งแต่ต้น จะช่วยลดความเสี่ยง ป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และทำให้การเดินทางเป็นไปอย่างปลอดภัยและมั่นใจมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมคุยสบาย ๆ ...

STORY TALK

ONE LAB

ครั้งที่ 438(32)

EP. 4 “CRIME FACE: ถอดรหัสใบหน้าอ่านพฤติกรรมอาชญากร”

กิจกรรมมุ่งให้ผู้เข้าร่วมเรียนรู้เกี่ยวกับ พฤติกรรม และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด เริ่มจากการทำความเข้าใจพื้นฐานทางอาญาวิทยาและการแบ่งประเภทของความผิด มีการนำเสนอแนวคิดของซีซาร์ ลอมโบโซ (Cesare Lombroso) ที่เชื่อมโยงลักษณะทางกายภาพกับพฤติกรรมของอาชญากร พร้อมยกตัวอย่างคดีฆาตกรรมและฆาตกรต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นถึงปัจจัยจากประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่อาจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอาชญากรรม

ในกิจกรรมผู้เข้าร่วมได้ร่วมฝึกสังเกตการคาดเดาหรือระบุลักษณะว่าบุคคลใดมีแนวโน้มจะทำอาชญากรรม นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีและ AI มาใช้ในการวิเคราะห์ใบหน้าและพฤติกรรมของมนุษย์ มีการพูดถึงความคลาดเคลื่อนอดีต และประเด็นด้านจริยธรรมที่ควรคำนึงถึงเมื่อนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้งาน และทดลองวาดภาพบุคคลจากคำบรรยายลักษณะรูปพรรณตามใจหยิ่งที่กำหนด จากนั้นนำภาพที่วาดมาเปรียบเทียบกับภาพบุคคลจริง เพื่อเรียนรู้ข้อจำกัดของการสังเกตจดจำ และถ่ายทอดลักษณะใบหน้า

กิจกรรมสะท้อนให้เห็นถึงการทำงานร่วมกันระหว่างกฎหมาย อาญาวิทยา และวิทยาศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมอาชญากรรมอย่างรอบด้าน ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณและคำนึงถึงจริยธรรมได้เป็นอย่างดี

มุมมองจากวิทยากร

กิจกรรมคุยสบาย ๆ ...

EP.1

The Fine Line:

ครูกับการสร้างพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก

การเข้าร่วมกิจกรรม “คุยสบาย ๆ ... Story Talk One Lab” มีการเตรียมหัวข้อและเนื้อหาพอสมควร เพื่อให้สามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการเชื่อมโยงประเด็นที่พูดคุยกับข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้เนื้อหามีความใกล้ตัวและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับการสอนหรือการทำงาน ความรู้สึกไม่ได้แตกต่างกันมากนัก เพราะยังคงเป็นการนำความรู้และประสบการณ์มาแบ่งปัน เพียงแต่กิจกรรมนี้มีบรรยากาศที่ผ่อนคลายและเป็นกันเอง ทำให้สามารถพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเป็นธรรมชาติ กิจกรรมนี้ยังสะท้อนถึงการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง ช่วยเปิดมุมมองและกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมติดตามความเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา บุคลากร และมหาวิทยาลัย

นายกรักษ์ ศุภเจลิม

โรงเรียนกฎหมายและการเมือง

สิ่งที่ประทับใจ

ความสุขและบรรยากาศที่เป็นกันเอง ทำให้การแลกเปลี่ยนเป็นไปอย่างสบาย ๆ และสร้างสรรค์

ในอนาคตอยากให้...

นำนักศึกษาเข้ามาร่วมพูดคุยด้วย เพื่อเปิดพื้นที่ให้คนรุ่นใหม่ได้แบ่งปันความคิดเห็นและประสบการณ์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มมุมมองที่หลากหลาย และทำให้กิจกรรมมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

องค์ความรู้

การนำปมกดรักษาความปลอดภัย ที่มหาวิทยาลัยดันดี ประเทศสกอตแลนด์

มาใช้ โดยปมกดจะมีสีแดง เป็นแท่งตั้ง สามารถคุยกับ รปภ. ได้ รปภ. จะเปิดกล้องวงจรปิดมาดูเหตุการณ์ แล้วส่ง รปภ. เข้ามาดูพื้นที่หลังกดปุ่มสีแดงเรียก

โดยก่อนติดตั้งปุ่มแดงดังกล่าวที่มหาวิทยาลัยดันดี มีเหตุอาชญากรรมรอบ ๆ Campus ทำให้มีคอร์สอบรมฝึกป้องกันตัวให้นักศึกษาและติดตั้งปมกดฉุกเฉินดังกล่าวในปี 2561 เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้กับนักศึกษา

มหาวิทยาลัยอเบอร์ดีน ในสกอตแลนด์ ไม่มีปุ่มดังกล่าว

เพราะพื้นที่ Campus ขนาดกว้างไม่คุ้มค่างบประมาณ แต่มี Application ที่นักศึกษาสามารถติดต่อกับ รปภ. มหาวิทยาลัยได้โดยตรงทันที

กิจกรรมคุยสบาย ๆ ...

EP.1

The Fine Line: ครูกับการสร้าง พื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก

การเข้าร่วมกิจกรรม “คุยสบาย ๆ Story Talk One Lab” มีการเตรียมตัวด้วยการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาอ้างอิง และเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทำให้ประเด็นที่พูดคุย มีความชัดเจนและใกล้ตัวผู้ฟังมากขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบกับการสอน แม้จะมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง โดยการสอนมุ่งเน้นการถ่ายทอด องค์ความรู้ให้กับนักศึกษา ขณะที่กิจกรรมคุยสบาย ๆ เน้นการ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ร่วมกัน แต่ทั้งสอง รูปแบบมีจุดร่วมสำคัญคือการแบ่งปันความรู้ให้แก่ผู้อื่น

กิจกรรมยังช่วยให้ผู้เข้าร่วม เรียนรู้ผ่านสถานการณ์ในชีวิตจริง สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม และนำไปประยุกต์ ใช้ได้อย่างเหมาะสม สิ่งที่ประทับใจคือบรรยากาศของการพูดคุยที่ เป็นกันเอง เปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนอย่างหลากหลาย ทำให้ ได้รับความรู้และมุมมองใหม่ ๆ จากผู้ร่วมกิจกรรม นับเป็นพื้นที่ การเรียนรู้ที่เรียบง่าย แต่สามารถสร้างประโยชน์และต่อยอดความคิด ได้อย่างมีคุณค่า

นางสาวพรนภัส ทิมสุวรรณ

โรงเรียนกฎหมายและการเมือง

หัวใจของการทำงาน

เรียนรู้จาก
สถานการณ์จริง

เชื่อมโยง
องค์ความรู้สู่สังคม

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
อย่างเปิดเผย

ต่อยอดความคิด
เพื่อสร้างประโยชน์

องค์ความรู้: การคุ้มครองเด็กของประเทศอังกฤษ

พื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนแท้จริงแล้วเริ่มต้นที่ความไว้วางใจ ไม่ใช่เพียงตึกเรียนที่แข็งแรงหรือรั้วที่มีดักหนาม เพราะครูคือคนที่เด็กต้อง อยู่ด้วยวันละหลายชั่วโมง ดังนั้นก้าวแรกของการสร้างพื้นที่ปลอดภัยคือ การสร้างความมั่นใจว่าคนที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กเป็นคนที่เป็นพื้นที่ปลอดภัย

ถ้าหากเป็นกรณีที่โรงเรียนจะรับครูต่างชาติเข้ามาสอนเด็ก จะสามารถตรวจสอบประวัติเขาได้อย่างไร เพื่อให้มั่นใจว่ามือที่ กำลังจะยื่นไปกอดเด็กนั้นเป็นมือที่สะอาดและปลอดภัย ประเด็นนี้มีที่มาดังนี้ ย้อนไปช่วงปีพุทธศักราช 2551-2555 เคยมีสถิติ ว่าคนอังกฤษมากกว่า 400 คน ถูกจับในต่างประเทศ รวมถึงในประเทศไทยด้วย ในข้อหาล่วงละเมิดเด็ก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนไม่ อาจเข้าถึงฐานข้อมูลตำรวจของอังกฤษได้ จึงไม่มีทางรู้ได้ว่าเขาได้เคยกระทำความผิดเกี่ยวกับ เด็กในประเทศของเขามาก่อน หรือไม่ เช่นนี้อังกฤษจึงแก้ปัญหาเรื่องนี้ด้วยการสร้างระบบตรวจสอบประวัติอาชญากรรมขึ้นมา และถ้าคนอังกฤษคนใดจะ เดินทางออกไปทำงานสอนในต่างประเทศ ทางอังกฤษจะออกใบรับรองให้เพื่อเป็นหลักฐานมายืนยันกับโรงเรียนในต่างประเทศ

ว่าคนนี้ไม่มีประวัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับเด็กมาก่อน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าระบบนี้สร้างขึ้นมามีจุดประสงค์ว่า ไม่ให้คนอังกฤษที่มีประวัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับเด็กใช้โอกาสการเป็นครูต่างชาติเข้ามาพรมแดนมาอยู่ ใกล้ชิดและทำอันตรายกับเด็ก

ส่วนในเรื่องของเด็กกับสื่อออนไลน์ อังกฤษบังคับใช้กฎหมายความปลอดภัยออนไลน์ในการปกป้อง เด็กจากเนื้อหาที่เป็นอันตราย โดยกำหนดให้ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียจะต้องจัดให้มีการยืนยัน อายุของผู้ใช้บริการ

กิจกรรมคุยสบาย ๆ ...

EP.2

Beyond the Plate:

กินอร่อย กินปลอดภัย ใส่ใจการดูแลตนเอง

การเข้าร่วมกิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” เริ่มจากการพิจารณาหัวข้อและกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่น่าสนใจ และเหมาะกับการพูดคุย จุดเด่นที่แตกต่างจากการสอนคือ ความเป็นกันเอง เน้นการเล่าเรื่องมากกว่าการบรรยาย ทำให้บรรยากาศผ่อนคลาย และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเป็นธรรมชาติ

กิจกรรมนี้มีความเชื่อมโยงกับ SDG 3: Good Health and Well-Being รวมถึง Power of Student & Alumni และ Power of Academic Excellence ซึ่งสะท้อนการนำองค์ความรู้และประสบการณ์มาแลกเปลี่ยน แบ่งปัน เพื่อสร้างประโยชน์ต่อนักศึกษา มหาวิทยาลัย และสังคม

สิ่งที่ประทับใจคือ การได้หยิบยกประเด็นและคำถามที่น่าสนใจ มาพูดคุยในบรรยากาศสบาย ๆ ทำให้เรื่องราวเข้าถึงง่ายและเกิดมุมมองใหม่ ๆ หากพัฒนางานกิจกรรมในอนาคต อาจเพิ่มการเล่าเรื่องแบบ Storytelling หรือกิจกรรมสั้น ๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกและมีคุณค่ายิ่งขึ้น

กินอร่อยได้

ก็ต้องกินอย่างปลอดภัย เพราะความรู้และ
การพูดคุยอย่างเป็นธรรมชาติ
จะช่วยให้เราดูแลตัวเองและสังคมได้ดียิ่งขึ้น

รศ.ดร.เอนกภัทท์ เย็นเปี่ยม

ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายปกครองและการบริหารงานภาครัฐ
โรงเรียนกฎหมายและการเมือง

พลังความร่วมมือ สู่สุขภาพที่ยั่งยืน

SDG 3:
Good Health
and Well-Being

Power of
Student & Alumni

Power of
Academic Excellence

Beyond the Plate:

กินอร่อย กินปลอดภัย ใส่ใจการดูแลตนเอง
มุมมองทางกฎหมายต่อความปลอดภัยทางอาหาร
และสิทธิของผู้บริโภค

“
อาหารที่ดี ไม่จบแค่ความอร่อย
แต่ต้องปลอดภัย มีข้อมูล และมีความรับผิดชอบ
”

รศ.ดร.เอนกัทธ์ เย็นเปี่ยม

ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายปกครองและการบริหารงานภาครัฐ
โรงเรียนกฎหมายและการเมือง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

คำว่า “กินอร่อย กินปลอดภัย ใส่ใจการดูแลตนเอง” ดูผิวเผิน ๆ อาจเป็นเรื่องของการเลือกอาหารและพฤติกรรมสุขภาพของแต่ละบุคคล แต่หากมองให้ลึกลงไป “อาหารหนึ่งจาน” มีมิติทางกฎหมายซ่อนอยู่ตลอดห่วงโซ่ ตั้งแต่แหล่งที่มาของวัตถุดิบ กระบวนการผลิต การปรุง การเก็บรักษา การจำหน่าย การให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภค ไปจนถึงความรับผิดชอบเมื่ออาหารนั้นก่อให้เกิดความเสียหายต่อสุขภาพ ดังนั้น แนวคิด Beyond the Plate จึงชวนให้เรามองให้ไกลกว่าเพียงว่าอาหารจานนั้น “อร่อยหรือไม่” แต่ต้องตั้งคำถามต่อไปว่า “ปลอดภัยหรือไม่” “เรารู้อะไรเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังรับประทาน” และที่สำคัญ “หากเกิดอันตรายขึ้น ใครจะต้องรับผิดชอบ”

ประเด็นแรกที่เราเห็นได้ชัดคือ Street Food ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและเศรษฐกิจของประเทศไทย ความท้าทายทางกฎหมายไม่ได้อยู่ที่การทำให้ Street Food หายไปจากสังคม แต่คือ การสร้างสมดุลระหว่างการส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยกับการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน การกำกับดูแลจึงต้องครอบคลุมตั้งแต่ความสะอาดของสถานที่ วัตถุดิบ น้ำและน้ำแข็ง การเก็บรักษาอาหาร อุณหภูมิที่เหมาะสม ภาชนะ และอุปกรณ์ ตลอดจนสุขลักษณะของผู้ปรุงและผู้สัมผัสอาหาร ขณะเดียวกัน ราชการส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการกำกับสถานที่จำหน่ายอาหารตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

อย่างไรก็ตาม การมีมาตรฐานอยู่ในตัวบทกฎหมายไม่ได้หมายความว่าอาหารจะปลอดภัยโดยอัตโนมัติ สิ่งที่สำคัญกว่าคือ ประสิทธิภาพของการตรวจสอบและการบังคับใช้กฎหมาย

โดยเฉพาะ Street Food ซึ่งมีจำนวนมาก กระจายตัว และมีทั้งผู้ประกอบการประจำและผู้ค้ารายย่อย หากระบบตรวจสอบเกิดขึ้นเพียงเป็นครั้งคราว หรือประชาชนไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าร้านใดผ่านมาตรฐานใด ก็อาจเกิดช่องว่างระหว่าง “มาตรฐานตามกฎหมาย” กับ “ความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจริง” ได้

อีกด้านหนึ่ง การกินปลอดภัยไม่ควรถูกจำกัดความหมายเพียงการไม่มีเชื้อโรคหรือสารปนเปื้อน เพราะอาหารที่ดูสะอาดอาจมีสารต้องห้าม สารเคมีตกค้าง วัตถุเจือปนอาหารที่ใช้ไม่ถูกต้อง หรือสารก่อภูมิแพ้ ซึ่งสร้างอันตรายต่อผู้บริโภคบางกลุ่มได้ โดยเฉพาะผู้ที่มีภาวะแพ้อาหาร ผู้บริโภคจึงมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลที่เพียงพอและถูกต้องก่อนตัดสินใจบริโภค

กรณี สารก่อภูมิแพ้ (Food Allergens) เป็นตัวอย่างสำคัญของหลัก “สิทธิที่จะได้รับข้อมูล” เพราะสำหรับคนทั่วไป ส่วนประกอบบางชนิดอาจเป็นอาหารธรรมดา แต่สำหรับผู้แพ้อาหาร ส่วนประกอบเดียวกันนั้นอาจนำไปสู่อาการแพ้รุนแรงได้ ดังนั้น การแจ้งข้อมูลสารก่อภูมิแพ้จึงไม่ควรถูกมองว่าเป็นเพียงรายละเอียดบนฉลาก แต่เป็นส่วนหนึ่งของมาตรการป้องกันอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพ กฎหมายและระบบกำกับดูแลจึงควรทำให้ข้อมูลดังกล่าว ชัดเจน มองเห็นง่าย เข้าใจง่าย และเพียงพอสำหรับการตัดสินใจ ไม่ใช่เพียงมีข้อความเพื่อให้ถือว่าปฏิบัติตามกฎหมายแล้วเท่านั้น

แนวคิดเดียวกันนี้ใช้กับ ฉลากอาหารและฉลากโภชนาการ ผู้บริโภคไม่ควรมองเพียงเครื่องหมาย อย. วันผลิต หรือวันหมดอายุ แต่ควรพิจารณาส่วนประกอบ ปริมาณต่อหนึ่งหน่วยบริโภค พลังงาน น้ำตาล ไขมัน โซเดียม ค่าเตือน สารก่อภูมิแพ้ วิธีเก็บรักษา และข้อมูลอื่นที่จำเป็นต่อการตัดสินใจ เพราะการ “กินปลอดภัย” กับการ “กินแล้วสุขภาพดี” ไม่ใช่เรื่องเดียวกันเสมอไป อาหารอาจไม่ปนเปื้อนและถูกสุขลักษณะ

แต่หากบริโภคอาหารหวาน มัน หรือเค็มมากเกินไปอย่างต่อเนื่อง ก็อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพในระยะยาวได้ การดูแลตนเองจึงต้องอาศัยทั้งกฎหมายที่กำหนดให้ผู้ประกอบการเปิดเผยข้อมูล และ ความรอบรู้ด้านอาหารและสุขภาพของผู้บริโภค ในการนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ตัดสินใจ

ประเด็นที่สำคัญไม่แพ้การป้องกัน คือ “เมื่อเกิดเหตุแล้วจะอย่างไร” สมมติว่าผู้บริโภคได้รับประทานอาหารจากร้านแห่งหนึ่งแล้วเกิดอาหารเป็นพิษ เกิดอาการแพ้รุนแรง หรือซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่ตรวจพบภายหลังว่ามีสารต้องห้ามหรือสารปนเปื้อน คำถามทางกฎหมายจะเกิดขึ้นทันทีว่า ใครต้องรับผิดชอบ ผู้บริโภคต้องพิสูจน์อะไร และจะร้องเรียนหรือฟ้องร้องกับใคร

สิ่งแรกที่ผู้บริโภคควรทำเมื่อเกิดความเสียหาย คือ รักษาสุขภาพและรักษาพยานหลักฐานไปพร้อมกัน ไม่ว่าจะเป็นใบรับรองแพทย์ ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ ใบเสร็จ หลักฐานการชำระเงิน ภาพถ่ายอาหาร บรรจุภัณฑ์ ฉลาก วันเวลาและสถานที่ซื้อ ตลอดจนอาหารส่วนที่เหลือหากสามารถเก็บรักษาอย่างเหมาะสมได้ หลักฐานเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเชื่อมโยงว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์กับอาหารหรือผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการรายใด

จากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการ ร้องเรียนและการบังคับใช้สิทธิ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานตามลักษณะของปัญหา เช่น หน่วยงานด้านสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือหน่วยงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ขณะเดียวกัน หากได้รับความเสียหาย ผู้บริโภคอาจใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายผ่านกระบวนการทางกฎหมายได้ตามข้อเท็จจริงและฐานกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในมุมนี้ กฎหมายจึงไม่ควรทำหน้าที่เพียง “ลงโทษเมื่อมีคนทำผิด” แต่ควรสร้างระบบที่ทำให้ผู้บริโภคเข้าถึงการเยียวยาได้ง่าย รวดเร็ว และไม่ต้องแบกรับภาระในการพิสูจน์ที่เกินสมควร เพราะในความเป็นจริง ผู้บริโภคหนึ่งคนย่อมมีข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิต วัตถุดิบ หรือระบบควบคุมคุณภาพน้อยกว่าผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการอย่างมาก หากระบบกฎหมายทำให้การพิสูจน์ความเสียหายยุ่งยากหรือมีต้นทุนสูง สิทธิที่เขียนไว้ในกฎหมายก็อาจเป็นสิทธิที่ประชาชนใช้จริงได้ยาก

ในขณะเดียวกัน ความเป็นธรรมต้องเกิดกับ ผู้ประกอบการ ด้วย การกล่าวหาว่าร้านอาหารหรือผลิตภัณฑ์ใดทำให้เกิดการเจ็บป่วยไม่ควรตั้งอยู่บนความรู้สึกหรือข้อสันนิษฐานเพียงอย่างเดียว แต่ควรอาศัยข้อเท็จจริง หลักฐานทางการแพทย์ การสอบสวนโรค การตรวจตัวอย่างอาหาร และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การคุ้มครองผู้บริโภคจึงไม่ได้หมายความว่าผู้ประกอบการต้องเป็นฝ่ายผิดเสมอ แต่หมายถึงการมีกระบวนการที่สามารถค้นหาความจริงและจัดสรรความรับผิดชอบได้อย่างเป็นธรรม

ท้ายที่สุด Beyond the Plate จึงสะท้อนว่า ความปลอดภัยทางอาหารไม่สามารถฝากไว้กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง รัฐต้องสร้างมาตรฐาน ตรวจสอบ และบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบต่อความปลอดภัยและเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา ขณะที่ผู้บริโภคต้องพัฒนาความรู้ อ่านฉลาก รู้จักความเสี่ยงของตนเอง เลือกบริโภคอย่างเหมาะสม และรู้ว่า จะรักษาสิทธิของตนเองอย่างไรเมื่อเกิดความเสียหาย

ดังนั้น “กินอร่อย” คือ คุณภาพชีวิต “กินปลอดภัย” คือสิทธิของผู้บริโภค และ “เข้าใจการดูแลตนเอง” คือความรับผิดชอบที่เกิดจากการมีข้อมูลและความรอบรู้ ส่วนกฎหมายคือกลไกที่ต้องเชื่อมทั้งสามสิ่งเข้าด้วยกัน ตั้งแต่ก่อนอาหารจะมาถึงจาน ระหว่างที่ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกกิน ไปจนถึงวันที่เกิดความเสียหายและต้องมีผู้รับผิดชอบ

เพราะท้ายที่สุดแล้ว สิทธิด้านอาหารไม่ได้จบลงเมื่ออาหารมาถึงจาน และความรับผิดชอบของผู้บริโภคก็ไม่ได้จบลงเมื่อรับประทานอาหารหมดจานเช่นกัน นี่จึงเป็นความหมายที่สำคัญของคำว่า “Beyond the Plate” คือ การมองให้ไกลกว่าอาหารไปสู่ระบบกฎหมาย ความรับผิดชอบ และการสร้างสังคมที่ทุกคนสามารถ “กินอร่อย กินปลอดภัย และดูแลตนเอง” ได้อย่างแท้จริง

กิจกรรมคุยสบาย ๆ ...

EP.2

Beyond the Plate: กินอร่อย กินปลอดภัย ใส่ใจการดูแลตนเอง

อาหารดี • ชีวิตดี • เริ่มได้จากความเข้าใจ

Good Food | Safe Food | Better Living

การเข้าร่วมกิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” มีการเตรียมเนื้อหาให้ทันสมัย โดยศึกษา รายงานวิจัย ผลสำรวจ และข้อมูลใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึง เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสม เพื่อให้การพูดคุยนั้น น่าสนใจและเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน กิจกรรมนี้ มีความแตกต่างจากการสอนในห้องเรียน ซึ่งมักมุ่งถ่ายทอด เนื้อหาตามประเด็นและวัตถุประสงค์ของบทเรียน ขณะที่ กิจกรรม “คุยสบาย ๆ” เป็นพื้นที่ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างวิทยากร และผู้เข้าร่วม ซึ่งทำให้บรรยากาศ เป็นกันเอง เปิดกว้าง และสามารถต่อยอดความรู้จาก การสนทนาได้หลากหลาย เนื้อหาที่น่าสนใจสะท้อนถึง Power of Academic Excellence ของมหาวิทยาลัย สอนดุสิต โดยนำองค์ความรู้ทางวิชาการมาถ่ายทอดให้ เข้าใจง่าย ผู้เข้าร่วมได้รับทั้งความรู้และข้อมูลที่สามารถ เชื่อมโยงกับการเรียน ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวันได้

สิ่งที่ประทับใจคือ การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตั้งคำถาม และการร่วม อภิปราย ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ สำหรับการพัฒนาในอนาคต ควรเพิ่มพื้นที่การแลกเปลี่ยน ผ่านช่องทางออนไลน์ให้มากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วม จากหลากหลายพื้นที่สามารถมีส่วนร่วมและเข้าถึงกิจกรรม ได้มากยิ่งขึ้น

กินดี
สุขภาพดี

อาหารปลอดภัย
ชีวิตปลอดภัย

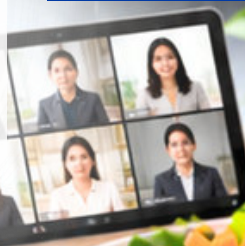
ความรู้
สู่การปฏิบัติจริง

แลกเปลี่ยนเรียนรู้
ไปด้วยกัน

ดร.กาญจนา เกียรติถนอม

อาจารย์ประจำสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
คณะพยาบาลศาสตร์

สุขภาพดี เริ่มได้จาก...

- ☒ กินอย่างเข้าใจ
- ☒ เลือกอย่างปลอดภัย
- ☒ ดูแลตัวเอง
- ☒ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ☒ สร้างสังคมสุขภาพดี

Beyond the Plate:

กินอร่อย กินปลอดภัย ใส่ใจการดูแลตนเอง

ดร.กาญจนา เกียรติกานนท์

อาจารย์ประจำสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์

การเสวนา “Beyond the Plate: กินอร่อย กินปลอดภัย ใส่ใจการดูแลตนเอง” มุ่งส่งเสริมความรู้ด้านอาหารและสุขภาพ โดยบูรณาการหลักโภชนาการ ความปลอดภัยของอาหาร หลักฐานจากงานวิจัย และประสบการณ์จากการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถพิจารณาและตัดสินใจเลือกอาหารในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม โดยเน้นว่า “การกินเพื่อสุขภาพ”

ประเด็นหนึ่งที่นำเสนอคือ น้ำตาลและสารให้ความหวานแทนน้ำตาล ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวในยุคที่มีผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มและอาหารสูตร “0% น้ำตาล” เพิ่มขึ้น ผู้เข้าร่วมได้รับความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของสารให้ความหวาน ตั้งแต่ Saccharin, Aspartame จนถึงสารให้ความหวานจากธรรมชาติ เช่น steviol glycosides จากหญ้าหวาน โดยเน้นการพิจารณาข้อมูลตามหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ไม่เหมารวมว่าสารให้ความหวานทุกชนิดมีผลต่อสุขภาพเหมือนกัน และควรอ่านฉลากส่วนประกอบควบคู่กับคำกล่าวอ้างทางการตลาด

อีกประเด็นสำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาหารกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและโรคเมตาบอลิก โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยที่พบโรคเมตาบอลิกในระบบทางเดินอาหาร เช่น มะเร็งลำไส้ใหญ่และมะเร็งกระเพาะอาหาร รวมถึงข้อสังเกตว่าปัญหาสุขภาพบางชนิดพบในคนอายุน้อยมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเกิดโรคไม่ควรสรุปว่าเกิดจากอาหารเพียงปัจจัยเดียว แต่เป็นผลร่วมของพันธุกรรม พฤติกรรมการดำเนินชีวิต สิ่งแวดล้อม และรูปแบบการบริโภค โดยเฉพาะการรับประทานอาหารปิ้งย่างหรืออาหารที่ผ่านความร้อนสูง จึงได้อภิปรายเกี่ยวกับ Polycyclic Aromatic Hydrocarbons (PAHs) ซึ่งเป็นกลุ่มสารที่เกิดจากกระบวนการเผาไหม้และสามารถปนเปื้อนในอาหารจากควันและการปรุงอาหารด้วยความร้อนสูง

ในด้านความรู้ในการอ่านฉลากโภชนาการ เน้นข้อมูลที่ผู้บริโภคควรให้ความสำคัญ ได้แก่ พลังงาน น้ำตาล ไขมัน ไขมันอิ่มตัว โซเดียม และโปรตีน รวมถึงการตรวจสอบ “จำนวนหน่วยบริโภคต่อบรรจุภัณฑ์” เพื่อไม่ให้ประเมินปริมาณสารอาหารต่ำกว่าที่ได้รับจริง รวมทั้งระมัดระวังอาหารที่มีโซเดียมสูง เช่น ขนมที่สำเร็จรูปและขนมขบเคี้ยว โดยเปรียบเทียบฉลาก เลือกผลิตภัณฑ์ที่มีโซเดียมต่ำกว่า และควบคุมปริมาณการบริโภค

นอกจากนี้ยังนำเสนอ ความปลอดภัยด้านอาหารและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยเฉพาะภาวะอาหารหรือสิ่งแปลกปลอมอุดกั้นทางเดินหายใจ (Choking) ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ผู้เข้าร่วมได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการช่วยเหลือเบื้องต้นที่เหมาะสมกับวัย รวมถึงความสำคัญของการประเมินสถานการณ์และขอความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที เพื่อเพิ่มความสามารถในการรับมือภาวะฉุกเฉินในชีวิตประจำวัน

ท้ายที่สุด การเสวนานี้เน้นแนวคิด “ทางสายกลาง” ในการบริโภคอาหาร คือไม่บริโภคมากเกินไปและไม่จำกัดอาหารจนสุดโต่ง การเปลี่ยนจาก “การกินตามความเคยชิน” สู่ “การกินอย่างรู้เท่าทัน” โดยใช้ข้อมูลและหลักฐานในการเลือกอาหาร รู้จักพอดี รู้จักอ่านฉลาก คำนึงถึงความปลอดภัย และใส่ใจปัจจัยรอบตัวที่มีผลต่อสุขภาพ เพื่อให้การดูแลตนเองสามารถเกิดขึ้นได้จริงและยั่งยืนในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมคุยสบาย ๆ ...

EP.3

Know Before You Go:

รู้ก่อนบิน รู้ก่อนเสี่ยง

อาจารย์สรัฐ ฤทธิธนศักดิ์

อาจารย์ประจำหลักสูตรธุรกิจการบิน
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาลำปาง

การเตรียมตัวก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” ได้ศึกษาประเด็นคำถามล่วงหน้า พิจารณาความเชื่อมโยงกับประสบการณ์และการปฏิบัติงานของตนเอง พร้อมเตรียมคำตอบให้กระชับและเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังภายในเวลาที่กำหนด

ความรู้สึกในการเข้าร่วมกิจกรรม

มองว่าไม่แตกต่างจากการสอนหรือการทำงานมากนัก เพราะเป็นการนำความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงมาแบ่งปัน เพียงแต่ “คุยสบาย ๆ” มีบรรยากาศที่เป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายด้านมากขึ้น

คุณค่าของ Know Before You Go

Know Before You Go ไม่ใช่เพียงกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านการเดินทางทางอากาศ แต่เป็นกระบวนการเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพด้านธุรกิจการบินให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน มหาวิทยาลัย และสังคม โดยนักศึกษาได้รับการพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะการสื่อสาร และสมรรถนะวิชาชีพ ขณะที่มหาวิทยาลัยสามารถนำความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านออกสู่สังคมผ่านการบริการวิชาการ และประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจและเดินทางอย่างปลอดภัย มีความรับผิดชอบ และรู้เท่าทันสิทธิของตนเอง กิจกรรมยังเชื่อมโยงกับ SDG 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ, SDG 10 การลดความเหลื่อมล้ำ และ SDG 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนายั่งยืน รวมถึง SDU GOAL Plus+ ในมิติ Power of Student and Alumni, Power of Academic Excellence และ Power of Community Engagement สะท้อนบทบาทของมหาวิทยาลัยในการนำความเชี่ยวชาญไปสร้างคุณค่าแก่สังคม

เดินทางอย่างมั่นใจ
เริ่มได้จาก
“รู้ก่อน”

4 QUALITY EDUCATION

การศึกษา
ที่มีคุณภาพ

10 REDUCED INEQUALITIES

การลด
ความเหลื่อมล้ำ

17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS

ความร่วมมือ
ในการพัฒนายั่งยืน

ความประทับใจ

บรรยากาศที่เป็นกันเองและการได้แลกเปลี่ยนมุมมองกับผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ถือเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ และควรได้รับการสนับสนุนให้จัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นพื้นที่แห่งการแบ่งปันประสบการณ์และการเรียนรู้ร่วมกัน

EP.3 องค์ความรู้ Know Before You Go: รู้ก่อนบิน รู้ก่อนเสี่ยง

อาจารย์สรวิศ ฤทธิรัตนศักดิ์

อาจารย์ประจำหลักสูตรธุรกิจการบิน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาลำปาง

1

สิทธิและความรับผิดชอบของ
ผู้โดยสารก่อนและระหว่างการเดินทาง

ผู้โดยสารควรเข้าใจสิทธิของตนเอง
ทั้งการได้รับบริการที่เป็นธรรม รวมถึงมี
ความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
ของสายการบินและประเทศปลายทาง

2

กฎ ระเบียบ และข้อกำหนด
ด้านการบิน

ผู้โดยสารควรรู้และปฏิบัติ เช่น การตรวจ
เอกสาร การผ่านขั้นตอนตรวจค้น การนำสิ่งของ
ขึ้นเครื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับสัมภาระ และ
กฎหมายของแต่ละประเทศ

3

บทบาท อำนาจ และหน้าที่ของ
พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน

โดยเฉพาะเรื่องความปลอดภัยและ
การดูแลผู้โดยสาร ลูกเรือมีหน้าที่ในการดูแล
ความปลอดภัย ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือ
ผู้โดยสารทั้งในภาวะปกติและเหตุการณ์ฉุกเฉิน

4

การปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุผิดปกติ

เช่น เที่ยวบินล่าช้า ยกเลิกหรือเกิดเหตุ
ฉุกเฉินบนเครื่องบิน ผู้โดยสารควรฟังคำแนะนำ
จากสายการบินและลูกเรือ รักษาสติ และปฏิบัติ
ตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด เพื่อความปลอดภัย
ของตนเองและผู้โดยสารทุกคน

5

ความปลอดภัยในการเดินทาง
ทางอากาศ (Aviation Safety)

และความสำคัญของการปฏิบัติตาม
คำแนะนำของสายการบินและลูกเรือ การปฏิบัติ
ตนตามคำแนะนำ เช่น การคาดเข็มขัดนิรภัย
การวางสัมภาระในตำแหน่งที่เหมาะสม และ
การรับฟังการสาธิตความปลอดภัย เป็น
องค์ประกอบสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงและ
เพิ่มความปลอดภัยในการเดินทาง

6

ความรู้เท่าทันข้อมูลการเดินทาง

เพื่อให้ผู้โดยสารสามารถตัดสินใจและ
ใช้บริการทางอากาศได้อย่างถูกต้อง ควร
ติดตามข้อมูลจากช่องทางที่เชื่อถือได้
ตรวจสอบข้อกำหนดของประเทศปลายทาง
และระวังข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือข่าวปลอม

7

การนำประสบการณ์และองค์ความรู้จากการสอนด้านธุรกิจการบินมาประยุกต์ใช้ เป็นความรู้ที่ประชาชนสามารถนำไปใช้ได้จริง

องค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนไม่ได้จำกัดอยู่ในห้องเรียน แต่สามารถ
ต่อยอดเป็นแนวปฏิบัติที่ช่วยให้ประชาชนเดินทางได้อย่างมั่นใจ และปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

หัวใจสำคัญขององค์ความรู้

เปลี่ยนความรู้ด้านธุรกิจการบินที่อยู่ในห้องเรียน ให้เป็น
ความรู้ที่ประชาชนสามารถนำไปใช้ในการเดินทางจริง เพื่อ
เดินทางต่างประเทศอย่างปลอดภัย รู้สิทธิ รู้หน้าที่ และ
รับผิดชอบต่อระบบการบินร่วมกัน

กิจกรรมคุยสบาย ๆ ...

EP.3

Know Before You Go:

รู้ก่อนบิน รู้ก่อนเสี่ยง

คุณคุณยุธรรม ระวังดี

ผู้อำนวยการฝ่ายคดี
บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

การเตรียมตัวก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” ได้มีการประชุมร่วมกับวิทยากรเพื่อทำความเข้าใจกรอบเนื้อหา ประเด็นการเสวนา และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ทำให้สามารถเตรียมตัวและเชื่อมโยงประสบการณ์ให้สอดคล้องกับประเด็นที่จะพูดคุยได้อย่างเหมาะสม

ความแตกต่างจากการสอนและการทำงาน

กิจกรรมนี้มีความแตกต่างจากการสอนและการทำงาน โดยการสอนเป็นการถ่ายทอดความรู้ควบคู่กับการเล่าประสบการณ์ ขณะที่การทำงานจริงบางครั้งต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องคิดและตัดสินใจภายใต้ความกดดัน ส่วนกิจกรรม “คุยสบาย ๆ” เป็นการนำประสบการณ์เหล่านั้นมาแบ่งปันและแลกเปลี่ยนในบรรยากาศที่ผ่อนคลายและเป็นกันเอง และยังสะท้อนให้ทุกคนได้รับรู้ถึงสิทธิและตระหนักในหน้าที่

สิ่งที่ประทับใจ

วิทยากรและผู้เข้าร่วมมีความเป็นกันเอง บรรยากาศสนุก ผ่อนคลาย และเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้บุคลากรจากหลากหลายส่วนงานได้รู้จักกันมากขึ้น เกิดการเชื่อมโยงและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในมหาวิทยาลัย จึงเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์และควรจัดอย่างต่อเนื่อง

EXPLORE ● LEARN ● RESPECT ● TRAVEL SAFETY

กิจกรรมคุยสบาย ๆ ...

EP. 4 CRIME FACE

ถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรมอาชญากร

ดร.เปมิกา สนิทพจน์

อาจารย์ประจำโรงเรียนกฎหมายและการเมือง

การเตรียมตัวก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” มีการเตรียมทั้งเนื้อหาการบรรยาย อุปกรณ์ และรูปแบบกิจกรรม รวมถึงประชุมหารือกับวิทยากรและปรึกษาคณบดี เพื่อให้เนื้อหามีความเหมาะสมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ความประทับใจ

การเห็นคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อสังคม ทำให้กิจกรรมไม่ได้หยุดอยู่เพียงการแลกเปลี่ยนความรู้ แต่สามารถเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้ สำหรับการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป หากขยายเวลาเป็นประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที จะช่วยให้สามารถถ่ายทอดเนื้อหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และตอบคำถามได้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

*สังคมปลอดภัย
เริ่มได้จากการสังเกต*

กิจกรรมคุยสบาย ๆ ...

EP.4

CRIME FACE:

ถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรมอาชญากร

ผศ.ภูริพจน์ แก้วย่อง

อาจารย์ประจำหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต

สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การเตรียมตัวก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” มีการประชุมเตรียมความพร้อมร่วมกับวิทยากร เพื่อกำหนดกรอบและแบ่งประเด็นเนื้อหาให้ชัดเจน ทำให้การพูดคุยเชื่อมโยงกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กิจกรรมนี้แตกต่างจากการสอนตรงที่ไม่เน้นรูปแบบทางวิชาการมากเกินไป แต่ยังคงมีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน เป็นโอกาสให้นำความรู้และข้อสังเกตที่ตกผลึกจาก การสอน การทำงาน การวิจัย และประสบการณ์จริง มาเล่าด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย พร้อมแลกเปลี่ยนกับศาสตร์อื่น ๆ จึงได้ทั้งความรู้ใหม่ ฝึกทักษะการถ่ายทอดในเวทีเปิด และร่วมสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ นอกห้องเรียน

ความประทับใจและข้อเสนอแนะ

การได้เรียนรู้ ข้ามศาสตร์ และเห็นความเชื่อมโยงขององค์ความรู้ที่หลากหลาย เดิมอาจยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจกรรมและมองว่าเป็นการเพิ่มเติม แต่เมื่อได้เข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง จึงเห็นคุณค่าของการสร้างพื้นที่เรียนรู้นอกห้องเรียนมากขึ้น ในอนาคตควรเพิ่มความยืดหยุ่นของหัวข้อ โดยเชื่อมโยงกับบทเรียน งานของหลักสูตร หรือภารกิจของคณะ เพื่อให้วิทยากรถ่ายทอดจากประสบการณ์จริง และทำให้นักศึกษาารู้สึกว่า กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ไม่ใช่กิจกรรมที่แยกออกจากการเรียน

คุณค่าและประโยชน์ที่ส่งต่อถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3 มิติหลัก

“ถอดรหัสอาชญากรรม” สะท้อนประโยชน์และคุณค่าที่ส่งต่อถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3 มิติหลัก โดยเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อน SDGs ของสหประชาชาติ และ SDU GOAL (ทิศทางของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต) ดังนี้

1 นักศึกษา (Student)

- **การเรียนรู้เชิงลึกจากสถานการณ์จริง:** ได้เรียนรู้วิธีการคิดวิเคราะห์ พฤติกรรมศาสตร์ และกระบวนการสืบสวนที่ไม่ได้อยู่แค่ในตำรา
- **ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking):** ฝึกการรวบรวมข้อมูล เชื่อมโยงเหตุผล และคิดแก้ปัญหาที่ซับซ้อน
- **ตระหนักถึงคุณค่าคุณธรรม:** หมั่นบ่มเพาะจิตสำนึก ความยุติธรรม และการเป็นพลเมืองที่ดี

2 มหาวิทยาลัย (University)

- **ยกระดับความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง:** ตอกย้ำความโดดเด่นทางวิชาการของหลักสูตร เช่น กฎหมาย อาชญาวิทยา หรือรัฐศาสตร์
- **บูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์:** เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างคณะ เช่น กฎหมาย เทคโนโลยีสารสนเทศ (กรณิไชยบอร์) และพฤติกรรมศาสตร์
- **สร้างเครือข่ายความร่วมมือ:** เป็นสะพานเชื่อมมหาวิทยาลัยเข้ากับหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือสถาบันทางกระบวนการยุติธรรม

3 สังคม (Society)

- **สร้างภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันภัย:** ได้รับองค์ความรู้ที่ง่าย สามารถนำไปเตือนภัย ป้องกันตนเอง และหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น แก๊งคอลเซ็นเตอร์ หรือภัยออนไลน์
- **กระตุ้นการมีส่วนร่วม:** ในส่วนภาคประชาชนเกิดความตระหนัก และช่วยเป็นหูเป็นตาเฝ้าระวังภัยในชุมชน
- **เพิ่มความปลอดภัยในพื้นที่:** การนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ช่วยลดอัตราความรุนแรง และปัญหาสังคมในระยะยาว

เชื่อมโยงเป้าหมาย

SDG 4
(Quality Education)

ยกระดับการศึกษาที่มีคุณภาพแบบลงมือปฏิบัติจริง และสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต

SDU GOAL
(Smart Student)

พัฒนานักศึกษาให้มีความรอบรู้ เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และมีทักษะวิชาชีพที่เข้มแข็ง

เชื่อมโยงเป้าหมาย

SDG 17
Partnerships for the Goals

สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อขับเคลื่อนความปลอดภัย

SDU GOAL
(Academic Excellence)

ขับเคลื่อนสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่ใช้ความรู้และนวัตกรรมบริการสังคม

เชื่อมโยงเป้าหมาย

SDG 16
Peace, Justice and Strong Institutions

ความรุนแรงทุกรูปแบบ และสร้างสังคมที่สงบสุข ยุติธรรม ปลอดภัย

SDG 11
Sustainable and Communities

ทำให้ชุมชน และบ้านเมืองมีความปลอดภัย น่าอยู่ และมีสุขภาพที่ดี

SDU GOAL
(Social Engagement)

การตอบแทนและช่วยเหลือสังคมผ่านการกระจายความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาส่วนกัน

ถอดรหัส อาชญากร

มุมมองนักวิทยาศาสตร์และ Data Science
จาก Lombroso สู่ High-stakes AI

ผศ.นุริพจน์ แก้วย่อง

อาจารย์ประจำหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1

มอง Lombroso อย่างยุติธรรมในฐานะ
งานวิทยาศาสตร์ยุคเริ่มต้น

แนวคิด “Born Criminal” ของ Cesare Lombroso ไม่ควรถูกตัดสินเพียงว่า “ถูก” หรือ “ผิด” จากมุมมองปัจจุบัน ในฐานะนักวิทยาศาสตร์ คำถามที่สำคัญกว่าคือ หลักฐานที่มีเพียงพอรองรับข้อสรุปหรือไม่ และข้อเสนอนั้นสามารถถูกทดสอบ ทำซ้ำ และโต้แย้งด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้หรือไม่ งานของ Lombroso มีข้อจำกัดสำคัญ ได้แก่ อคติของกลุ่มตัวอย่าง วิธีวิทยา การขาดกลุ่มเปรียบเทียบที่เหมาะสม และการอธิบายผลกว้างเกินกว่าข้อมูลที่ศึกษา จึงทำให้ความน่าเชื่อถือของข้อสรุปลดลง

2

คุณูปการที่ไม่ควรมองข้าม

แม้ข้อสรุปหลายส่วนจะไม่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน แต่คุณูปการสำคัญของ Lombroso คือ ความพยายามนำการสังเกต การวัด การรวบรวมข้อมูล และการจัดระบบคุณลักษณะทางกายภาพของ ผู้กระทำผิดมาใช้อย่างเป็นระบบ สามารถมองเป็นกระบวนการ

Observation

Measurement

Data Collection

Classification

Pattern

Hypothesis

3

จาก Lombroso สู่ Data Science และ
High-stakes AI

ปัญหาเดิมสามารถเกิดขึ้นอีกในยุค AI หาก Dataset มีอคติ โมเดลก็สามารถเรียนรู้และขยายอคตินั้นได้ โดยเฉพาะ High-stakes AI ซึ่งการทำนายผิดอาจกระทบต่อชีวิต สิทธิ โอกาส หรือความปลอดภัย เช่น กระบวนการยุติธรรม การแพทย์ สินเชื่อ และการคัดเลือกบุคลากร ดังนั้น Accuracy สูงเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ เราต้องถามว่าโมเดลติดกับใคร ใช้คุณลักษณะอะไรในการตัดสินใจ และความผิดพลาดนั้นสร้างผลกระทบอะไรในโลกจริง

4

วิทยาศาสตร์ก้าวหน้าด้วย
การตรวจสอบซ้ำ

ภายหลัง Charles Goring ศึกษาผู้ต้องขังใน อังกฤษและตรวจสอบข้อเสนองของ Lombroso ด้วยข้อมูล และวิธีการเชิงสถิติ แต่ไม่พบหลักฐานสนับสนุน “Criminal Physical Type” ในลักษณะเดียวกัน ผลที่แตกต่างนี้ สะท้อนหัวใจของวิทยาศาสตร์ว่า ข้อเสนอหนึ่งไม่ควร ถูกยอมรับเพราะผู้เสนอมีชื่อเสียง แต่ต้องเปิดให้ตรวจสอบ ทำซ้ำ และปรับแก้ด้วยหลักฐานใหม่

5

ผลกระทบทางสังคมของการใช้คุณลักษณะ
เป็นตัวตัดสิน

เมื่อสังคมเชื่อมลักษณะบางอย่างเข้ากับความเป็นอาชญากร บุคคลที่มีลักษณะเด่นอาจถูกเจ้าหน้าที่จับตามองมากเกินไป ถูกตรวจสอบ บ่อย ถูกกลั่นแกล้ง ถูกตีตรา หรือเสียโอกาสด้านการงานและการใช้ชีวิตในสังคม ที่สำคัญการจับตามองคนบางกลุ่มมากกว่า อาจทำให้ มีข้อมูลการจับกุมของกลุ่มนั้นมากขึ้น และข้อมูลดังกล่าวย้อนกลับมา สนับสนุนความเชื่อเดิม เกิดเป็นวงจร

Stereotype

Surveillance

Recorded Data

Association

Reinforced Stereotype

6

การสังเกตรูพรรณมืประโยชน์ แต่ต้อง
แยก Identification ออกจาก Criminality

ลักษณะทางกายภาพ เช่น รูปร่าง ท่าหนิ รอยสัก หรือรูพรรณ สามารถมีประโยชน์ต่อการบันทึกและระบุตัว บุคคล แต่ต้องระวังการข้ามจาก “บุคคลที่กำลังติดตามมี ลักษณะนี้” ไปเป็น “คนที่มีลักษณะนี้น่าจะเป็นอาชญากร” เพราะเป็นการเปลี่ยนจากการใช้คุณลักษณะเพื่อ Identification ไปสู่การอนุมาน Criminality ซึ่งอาจนำไปสู่ Stereotype และการตีตรา

ข้อคิดปิดท้าย

“ สิ่งที่เราต้องถอดรหัสอาจไม่ใช่เพียงว่า ‘อาชญากรมีลักษณะอย่างไร’ แต่ต้องถอดรหัส ด้วยว่า ‘เราใช้หลักฐานอะไรในการเรียกใครสักคนว่าน่าสงสัย’ เพราะไม่ว่าจะเป็น Lombroso ในอดีต หรือ AI ในปัจจุบัน การสวป Pattern ไม่ได้หมายความว่าเราได้พบความจริงเสมอไป หน้าทีของวิทยาศาสตร์คือ การตรวจสอบว่า Pattern นั้นเกิดจากปรากฏการณ์จริง เกิดจาก ข้อมูล หรือเกิดจากวิธีที่เราเลือกมองข้อมูลนั้น ”

Crime Face:

ถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรมอาชญากร

โดย ดร.เปมิกา สนิทพจน์

อาจารย์ประจำโรงเรียนกฎหมายและการเมือง
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

การสนทนาในหัวข้อ “Crime Face: ถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรมอาชญากร” เป็นการนำองค์ความรู้ด้านอาชญาวิทยา กฎหมาย วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีมาบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วม โดยเฉพาะนักศึกษา ได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของแนวคิดในการศึกษาอาชญากรรมและอาชญากร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจความหมายของ “อาชญากรรม” (Crime) ซึ่งหมายถึงการกระทำที่กฎหมายอาญากำหนดให้เป็นความผิด และผู้กระทำอาจต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน ขณะที่คดีแพ่งมีลักษณะเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ หรือความรับผิดชอบระหว่างบุคคล และไม่ได้มี “โทษทางอาญา” เช่น จำคุกหรือประหารชีวิตเป็นผลโดยตรงจากการแพ่งคดีแพ่ง

เนื้อหายังเชื่อมโยงไปสู่แนวคิด Mala in se และ Mala Prohibita ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเห็นความแตกต่างระหว่างการกระทำที่มีลักษณะผิดในตัวเองกับการกระทำที่เป็นความผิดเนื่องจากกฎหมายบัญญัติห้ามไว้ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอาชญาวิทยากับกฎหมาย กล่าวคือ อาชญาวิทยาไม่ได้มุ่งศึกษาเพียงว่า “อะไรคือความผิด” แต่ยังศึกษาถึงสาเหตุ ปัจจัย รูปแบบ พฤติกรรม ผู้กระทำผิดเหยื่อ และกระบวนการป้องกันอาชญากรรมอีกด้วย

ลักษณะใบหน้าของผู้กระทำผิดตามแนวคิดของลอมโบโซ (Lombroso)

แนวคิดทางอาชญาวิทยาในอดีตที่เชื่อว่า อาชญากรบางคนมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างจากคนทั่วไป (Atavistic Characteristics)

หมายเหตุ: แนวคิดนี้เป็นเพียงทฤษฎีทางประวัติศาสตร์ ไม่ใช่เกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ในการระบุบุคคลใดเป็นอาชญากร

1 คดีข่มขืน

- หน้าผากลาดแคบ
- คิ้วหนาและรก
- โหนกแก้มเด่นชัด
- จมูกใหญ่หรือเด่น
- ริมฝีปากค่อนข้างหนา
- ขากรรไกรใหญ่เด่น

- หน้าผากลาดหรือแคบ
- คิ้วหนาและรก
- โหนกแก้มเด่น
- จมูกใหญ่หรือมีสันชัด
- ริมฝีปากค่อนข้างหนา
- ขากรรไกรใหญ่และเด่น
- ใบหน้าหยาบ ไม่สมมาตร

2 คดีลักโมยทรัพย์

- หน้าผากไม่กว้าง
- คิ้วหนาไม่เป็นระเบียบ
- ดวงตาเล็กว่องไว
- จมูกแหลมหรือเล็ก
- ริมฝีปากบางถึงปานกลาง
- ขากรรไกรไม่เด่น

- ใบหน้าเรียวหรือแคบ
- ดวงตาเล็ก ว่องไว
- คิ้วหนาหรือไม่เป็นระเบียบ
- จมูกเล็กหรือแหลม
- ริมฝีปากบางถึงปานกลาง
- ขากรรไกรไม่เด่นชัด
- ใบหน้าไม่สมมาตร ดูคล่องแคล่ว เจ้าเล่ห์

3 คดีฆาตกรรม

- หน้าผากลาดชัน
- สันคิ้วหนาและบุน
- โหนกแก้มสูงและกว้าง
- จมูกใหญ่หรือเด่น
- ริมฝีปากหนา
- ขากรรไกรใหญ่กว้าง

- หน้าผากลาดชันหรือถอยไปด้านหลัง
- สันคิ้วหนาและบุน
- คิ้วหนาและรก
- โหนกแก้มสูงและกว้าง
- จมูกใหญ่หรือเด่นชัด
- ริมฝีปากหนา
- ขากรรไกรใหญ่และกว้าง
- ใบหน้าหยาบ ไม่สมมาตร

แนวคิดของลอมโบโซ (Lombroso)

ลอมโบโซเชื่อว่า อาชญากรโดยกำเนิดจะมีลักษณะทางกายภาพที่เป็นลักษณะย้อนกลับทางวิวัฒนาการ (Atavistic Traits) แตกต่างจากคนทั่วไป และสามารถจำแนกประเภทความผิดได้จากลักษณะดังกล่าว

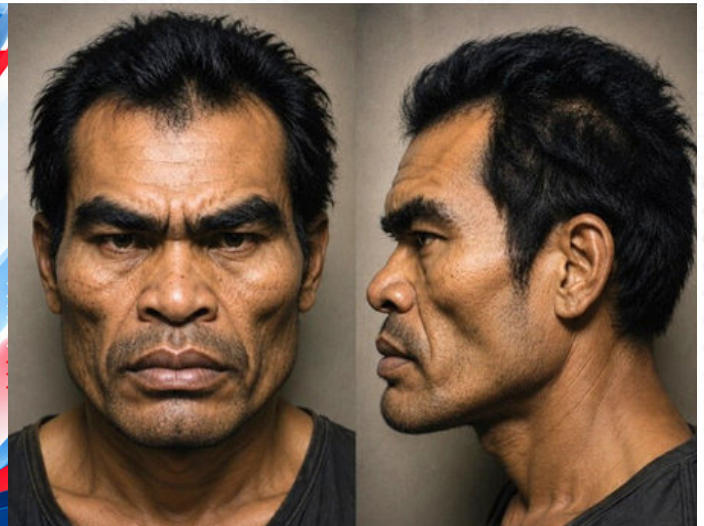
ข้อควรระวัง

ลักษณะดังกล่าวเป็นเพียงแนวคิดทางประวัติศาสตร์ ไม่ได้มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์รองรับว่า ลักษณะใบหน้าที่สามารถทำนายพฤติกรรมอาชญากรรมได้ ห้ามใช้ลักษณะภายนอกตัดสินหรือเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

ภาพที่ 1 ภาพใบหน้าของบุคคลที่มีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมในแต่ละคดีตามทฤษฎีของลอมโบโซ
ที่มา : เปมิกา สนิทพจน์ (2569)

อีกประเด็นสำคัญของการสนทนา คือการนำเสนอแนวคิดของ Cesare Lombroso ผู้มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์อาชญาวิทยาสำนักปฏิฐานนิยม (Positivist Criminology) โดยเฉพาะแนวคิดเรื่อง “อาชญากรโดยกำเนิด” (Born Criminal) ซึ่งพยายามอธิบายว่าบุคคลบางกลุ่มอาจมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างจากประชาชนทั่วไป และเชื่อมโยงลักษณะดังกล่าวกับแนวโน้มการก่ออาชญากรรม ลอมโบโซให้ความสนใจกับลักษณะทางกายภาพ เช่น รูปร่างกะโหลกศีรษะ ใบหน้า หู จมูก ขากรรไกร ตลอดจนรอยสักและลักษณะอื่น ๆ ของนักโทษ

Story Talk One Lab & โรงเรียนกฎหมายและการเมือง | 26 |

ภาพที่ 2 ภาพใบหน้าภาพรวมของผู้มีแนวโน้มที่จะก่ออาชญากรรมทฤษฎีของลอมโบรโซ
ที่มา : เปมิกา สนิทพจน์ (2569)

ในส่วนของการถอดรหัสใบหน้าและการสังเกตภาพผู้กระทำผิด การสนทนาได้เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติงานด้านการสืบสวน โดยเฉพาะการนำข้อมูลจากคำบอกเล่าของผู้เสียหาย หรือพยานมาประกอบการจัดทำภาพบุคคลต้องสงสัย ประเด็นนี้มีความแตกต่างจากแนวคิดของลอมโบรโซอย่างมีนัยสำคัญ เพราะการสังเกตภาพมีเป้าหมายเพื่อช่วยระบุตัวบุคคลจากข้อมูลที่พยานหรือผู้เสียหายจดจำได้ มิใช่การทำนายว่าบุคคลนั้นจะเป็นอาชญากรจากรูปร่างหน้าตา การทำความเข้าใจความแตกต่างดังกล่าวช่วยให้นักศึกษาสามารถแยกแยะระหว่างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์กับเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการยุติธรรมสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการสังเกตภาพผู้ต้องสงสัยเป็นมากกว่ากิจกรรมที่สร้างความสนุกและความตื่นเต้นให้แก่ผู้เข้าร่วม แต่เป็นกิจกรรมที่ช่วยเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านอาชญาวิทยา การสืบสวนสอบสวน และการมีส่วนร่วมของประชาชนเข้าด้วยกัน ช่วยพัฒนาทักษะการสังเกตและการจดจำ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม เพิ่มความสามารถในการให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ ตำรวจในการแจ้งเบาะแสผู้กระทำผิด การให้ปากคำเกี่ยวกับรูปพรรณสัณฐานผู้กระทำผิด และการเฝ้าระวังอาชญากรรมในสังคม ทั้งยังปลูกฝังหลักสำคัญว่า การระบุตัวผู้กระทำผิดต้องอาศัยพยานหลักฐานและกระบวนการยุติธรรม ไม่ใช่การตัดสินจากรูปลักษณ์ของบุคคลเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะนำไปสู่สังคมที่มีความปลอดภัย มีความรับผิดชอบ และเคารพสิทธิของบุคคลมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การสนทนายังเปิดพื้นที่ให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในมิติของ วิทยาศาสตร์และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ทำให้เห็นว่าเทคโนโลยีในปัจจุบันสามารถเข้ามาสนับสนุนการทำงานด้านความปลอดภัยและกระบวนการยุติธรรมได้หลายด้าน เช่น การประมวลผลภาพ การเปรียบเทียบลักษณะใบหน้า การจัดการฐานข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ และการสนับสนุนงานสืบสวน อย่างไรก็ตาม การใช้ AI กับข้อมูลใบหน้าจำเป็นต้องคำนึงถึงความถูกต้อง ความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อนาคตของระบบ และสิทธิมนุษยชน การนำเทคโนโลยีมาใช้จึงควรอยู่ภายใต้หลักจริยธรรมและกฎหมาย และไม่ควรรีบบังคับเพียงอย่างเดียวเป็นเหตุในการกล่าวหาหรือตัดสินบุคคลว่าเป็นผู้กระทำผิด

ประโยชน์ต่อนักศึกษา

หัวข้อดังกล่าวมีประโยชน์ต่อนักศึกษาอย่างชัดเจนในด้านการพัฒนา ความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการบูรณาการศาสตร์ นักศึกษาได้เรียนรู้ว่าอาชญาวิทยามีความเชื่อมโยงกับกฎหมาย สังคมศาสตร์ จิตวิทยา วิทยาศาสตร์ นิติวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ไม่ได้เป็นศาสตร์ที่ศึกษาอาชญากรรมเพียงในมิติของกฎหมายเท่านั้น

ประการแรก นักศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของแนวคิดทางอาชญาวิทยา ตั้งแต่แนวคิดในอดีต เช่น แนวคิดของลอมโบรโซ ไปจนถึงแนวทางสมัยใหม่ที่ให้ความสำคัญกับข้อมูล หลักฐานเชิงประจักษ์ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทำให้นักศึกษาสามารถเปรียบเทียบแนวคิดในแต่ละยุค มองเห็นถึงข้อดี ข้อจำกัด และบริบทของการเกิดขึ้นของทฤษฎีต่าง ๆ

ประการที่สอง นักศึกษาได้พัฒนาทักษะ Critical Thinking โดยเฉพาะการตั้งคำถามต่อข้อมูล ไม่เชื่อสิ่งที่เห็นจากรูปลักษณ์ภายนอกโดยปราศจากหลักฐาน และสามารถแยกแยะระหว่าง “ทฤษฎีทางประวัติศาสตร์” กับ “ข้อค้นพบทางวิทยาศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับในปัจจุบัน” ทักษะดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนกฎหมายและการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม เพราะการตัดสินใจควรตั้งอยู่บนข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และหลักกฎหมาย มากกว่าความรู้สึกหรืออคติส่วนบุคคล

ประการที่สาม นักศึกษาได้ตระหนักถึง จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลบุคคล โดยเฉพาะข้อมูลใบหน้า ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน การเรียนรู้ประเด็นดังกล่าวช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่สังคมดิจิทัลและสามารถประเมินทั้งประโยชน์และความเสี่ยงของ AI ได้อย่างรอบด้าน

ประโยชน์ต่อสังคม

ในระดับสังคม หัวข้อดังกล่าวนี้จะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาชญากรรมและอาชญากร และช่วยลดความเข้าใจผิดที่ว่า “คนหน้าตาแบบใดแบบหนึ่งย่อมเป็นคนร้าย” เพราะแนวคิดดังกล่าวอาจนำไปสู่การตีตรา การเลือกปฏิบัติ และการสร้างอคติต่อบุคคล การเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องจึงช่วยส่งเสริมสังคมที่ให้ความสำคัญกับข้อเท็จจริงและหลักฐาน

นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับบทบาทของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในกระบวนการยุติธรรม ทำให้

ประชาชนเข้าใจว่าเทคโนโลยีสามารถเป็น “เครื่องมือช่วย” ในการป้องกันและสืบสวนอาชญากรรม แต่ไม่ควรนำมาใช้แทนการพิจารณาพยานหลักฐาน หรือกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด การสร้างความเข้าใจเช่นนี้มีส่วนช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมและการใช้เทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบ

ประโยชน์ต่อชุมชน

ในระดับชุมชน องค์ความรู้จากหัวข้อ Crime Face สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรม โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะสังเกตพฤติกรรมและสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง โดยไม่เหมารวมบุคคลจากรูปลักษณ์ภายนอก ชุมชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวัง การแจ้งเหตุ การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

ขณะเดียวกัน การให้ความรู้เกี่ยวกับการสังเกตภาพและกระบวนการสืบสวน ยังช่วยให้ประชาชนเข้าใจว่าการให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ควรอาศัยสิ่งที่พยาน “สังเกตและจดจำได้จริง” เช่น ลักษณะใบหน้า เครื่องแต่งกาย พฤติกรรม หรือบริบทของเหตุการณ์ มากกว่าการคาดเดา หรือการกล่าวหาบุคคลโดยไม่มีหลักฐาน ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยลดการกล่าวหาผิดตัวและลดความขัดแย้งภายในชุมชน

โดยสรุป การสนทนาในหัวข้อ “Crime Face: ถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรมอาชญากร” ไม่ได้มีคุณค่าเพียงการสร้าง ความสนใจเกี่ยวกับใบหน้าและอาชญากรรมเท่านั้น แต่เป็นการเปิดมุมมองให้นักศึกษาและผู้เข้าร่วมได้เห็นพัฒนาการของ องค์ความรู้ทางอาชญาวิทยา ตั้งแต่แนวคิดการอธิบายอาชญากรรมด้วยลักษณะทางกายภาพของบุคคล ไปจนถึงการใช้ วิทยาศาสตร์ นิติวิทยาศาสตร์ และ AI ในยุคปัจจุบัน

สาระสำคัญที่สุดของหัวข้อนี้จึงมิใช่การ “อ่านใบหน้าเพื่อหาคนร้าย” แต่คือการเรียนรู้ว่า เราควรใช้ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และหลักฐานอย่างไรในการทำความเข้าใจอาชญากรรม โดยไม่สร้างอคติหรือตัดสินบุคคลจากรูปลักษณ์เพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนานักศึกษาให้มีทั้งความรู้ทางวิชาการ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ความตระหนักรู้ด้านกฎหมาย จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม อันจะนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่สามารถมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมและสร้างสังคมที่ ปลอดภัยและเป็นธรรมได้อย่างยั่งยืน

มุมมองจาก ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

Know Before You Go:

รู้ก่อนบิน รู้ก่อนเสี่ยง

More Knowledge
Safer
Journeys
Brighter
You

จุดเริ่มต้น

“รู้ก่อนบิน รู้ก่อนเสี่ยง” ข้อตอนแรกนี้ทำให้อยากรู้แล้วว่าเรื่องกฎหมายกับการเดินทางทางอากาศเกี่ยวข้องกันอย่างไรบ้าง ดิฉันในฐานะนักศึกษาโรงเรียนกฎหมายและการเมือง จึงตัดสินใจเข้าร่วมฟังกิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” ครั้งที่ 437 (31) EP.3 หัวข้อ “Know Before You Go: รู้ก่อนบิน รู้ก่อนเสี่ยง” เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม 2569 เวลา 15.30-16.30 น. ณ Poll Cafe และมีถ่ายทอดออนไลน์ผ่าน Zoom

นางสาวณนันทริยา กองบาง

นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

คุณค่าที่มากกว่าในห้องเรียน

กิจกรรมนี้มีคุณค่าไม่น้อยสำหรับนักศึกษากฎหมาย เพราะเปิดโอกาสให้ได้เห็นความรู้ทางกฎหมายสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใกล้ตัวในชีวิตประจำวันได้จริง อีกทั้งรูปแบบการจัดที่เชื่อมโยงศูนย์การศึกษา ลำปางเข้ากับส่วนกลางผ่านระบบ Zoom ยังสะท้อนให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยพยายามสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนความรู้ที่เข้าถึงได้ง่ายและทั่วถึงในทุกวิทยาเขต ทำให้นักศึกษาไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ได้รับประโยชน์จากองค์ความรู้และมุมมองจากผู้เชี่ยวชาญในสายวิชาชีพจริงเช่นเดียวกัน

สิ่งที่ประทับใจ

การรวมวิทยากรจากสามมุมมองที่แตกต่างกันมาไว้ในเวทีเดียว ได้แก่ อาจารย์รัฐ ฤทธิรงค์ศักดิ์ จากหลักสูตรธุรกิจการบิน ศูนย์การศึกษาลำปาง ซึ่งให้มุมมองด้านการปฏิบัติการบิน และอุตสาหกรรมการบินโดยตรง คุณคุณยุทธม ระวังดี ผู้อำนวยการฝ่ายคดี จากบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่ได้นำประสบการณ์จริงจากการทำงานด้านคดีความในท่าอากาศยานมาเล่าสู่กันฟัง และอาจารย์วิมล ห่วงโรสง จากหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตของเราเองที่ช่วยตีความในมุมมองกฎหมาย โดยมี ผศ.สรศักดิ์ มั่นศิลป์ ประธานหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ทำหน้าที่พิธีกรดำเนินรายการ การผสมผสานเช่นนี้ทำให้เห็นภาพว่าการเดินทางโดยเครื่องบินที่ดูเหมือนเรื่องธรรมดา แท้จริงแล้วมีมิติทางกฎหมายและความเสี่ยงซ่อนอยู่มากกว่าที่คิด ไม่ว่าจะเป็นสิทธิของผู้อยู่โดยสาร ข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้น ณ ท่าอากาศยาน หรือข้อควรระวังก่อนออกเดินทางที่คนทั่วไปอาจมองข้าม

✓ มากกว่าการเดินทาง
คือการเดินทางที่ปลอดภัยกว่า

✓ ความรู้

✓ กฎหมาย

✓ ชีวิตจริง

“ รู้ทางกฎหมายวันนี้
เดินทางในอนาคตได้อย่างมั่นใจ ”

CRIME FACE:

ถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรม อาชญากร

More Knowledge
Safer
Journeys
Brighter
You

จุดเริ่มต้น

ในฐานะนักศึกษาโรงเรียนกฎหมายและการเมือง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ผมได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” ครั้งที่ 438 (32) ประจำเดือนสิงหาคม EP.4 หัวข้อ “CRIME FACE: ถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรมอาชญากร” ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 27 สิงหาคม 2569 ณ Poll Cafe และมีถ่ายทอดสดผ่านระบบ Zoom ไปยังวิทยาเขตและศูนย์การศึกษาต่าง ๆ โดยมีวิทยากรคือ ผศ.ภูริพจน์ แก้วย่อง จากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และอาจารย์ ดร.เปมิภา สนิทพจน์ จากโรงเรียนกฎหมายและการเมือง

นายชยานันต์ บัวเทศ

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายมหาชนและการบริหารงานยุติธรรม

คุณค่าที่ได้รับ

โดยรวมแล้ว กิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” มีประโยชน์ในหลายมิติ ทั้งเป็นเวทีเปิดโอกาสให้นักศึกษาและบุคลากรได้รับฟังความรู้และประสบการณ์จากคณาจารย์ในบรรยากาศที่เป็นกันเองในรูปแบบไม่เป็นทางการ ช่วยสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างคณะ/โรงเรียนต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย และการจัดผ่านทั้งช่องทางออนไลน์และออนไลน์ผ่านระบบ Zoom ยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาและบุคลากรจากวิทยาเขตและศูนย์การศึกษาที่อยู่ห่างไกล สามารถเข้าถึงองค์ความรู้เดียวกันได้อย่างทั่วถึง นับเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการควบคู่ไปกับการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ดีภายในประชาคมมหาวิทยาลัย

สิ่งที่ได้เรียนรู้

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมคุยสบาย ๆ ในครั้งนี้คือ มุมมองที่เชื่อมโยงศาสตร์สองแขนงเข้าด้วยกัน ได้แก่ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับด้านกฎหมายและการเมือง ทำให้เห็นว่าการวิเคราะห์ใบหน้าและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมนั้นไม่ได้เป็นเรื่องของศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่งเพียงลำพัง แต่ต้องอาศัยองค์ความรู้แบบสหวิทยาการ ซึ่งช่วยขยายมุมมองของนักศึกษากฎหมายและการเมืองให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างเทคโนโลยีสมัยใหม่กับกระบวนการยุติธรรมในโลกปัจจุบัน

“รู้ทางกฎหมายวันนี้
เดินทางในอนาคตได้อย่างมั่นใจ”

✓ มากกว่าการเดินทาง
คือการเดินทางที่ปลอดภัยกว่า

✓ ความรู้

✓ กฎหมาย

✓ ชีวิตจริง

CRIME FACE:

ถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรม อาชญากร

More
Knowledge
Safer
Journeys
Brighter
You

จุดเริ่มต้น

จากการพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” เรื่องการถอดรหัสใบหน้า อ่านพฤติกรรมของอาชญากร ทำให้ได้เรียนรู้และได้เข้าใจในบทเรียนรายวิชาอาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยาเพิ่มมากขึ้น ในเรื่องทฤษฎีต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกัน เช่น ด้านกายภาพ ชีวภาพ และแนวคิดที่ว่าลักษณะภายนอกของใบหน้าสามารถบ่งบอกนิสัยหรือแนวโน้มทางอาชญากรรมได้นั้น ไม่ใช่เรื่องใหม่ มันมีรากมาตั้งแต่ยุคกรีกโบราณแล้ว ซึ่งเชื่อว่ารูปทรงกะโหลก คิ้ว จมูก คาง สัมพันธ์กับลักษณะนิสัย

นางสาวกิตติยา บรรหนองท่ม

นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

มุมมองกฎหมายและ สิทธิมนุษยชน

นอกจากจะได้ทำความเข้าใจในเรื่อง การอ่านพฤติกรรมอาชญากร จากหน้าตา ร่างกาย ยังทำให้ได้มีมุมมองในฐานะนักศึกษากฎหมายในประเด็นสำคัญคือ เรื่องการเตือนว่าการนำลักษณะทางกายภาพมาใช้เป็นเกณฑ์ต้องสงสัยหรือหลักฐานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มีความเสี่ยงขัดกับหลักการพื้นฐานอย่างหลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ และหลักห้ามเลือกปฏิบัติ หากตำรวจหรือระบบใดใช้ลักษณะหน้าตา เป็นเหตุผลในการเฝ้าระวังหรือสงสัยบุคคลใดเป็น จะเป็นการผลิตซ้ำวงจรการเลือกปฏิบัติที่มีอยู่แล้วในสังคม และอาจนำไปสู่การจับกุมผิดตัว หรือการตีตราคนบริสุทธิ์อย่างไม่เป็นธรรม หลายประเทศจึงเริ่มมีการออกกฎหมายควบคุม การใช้ Facial Recognition ในงานตำรวจอย่างเข้มงวดขึ้นมากในปัจจุบัน

✓ มากกว่าการเดินทาง
คือการเดินทางที่ปลอดภัยกว่า

✓ ความรู้

✓ กฎหมาย

✓ ชีวิตจริง

จากทฤษฎีสู่ประวัติศาสตร์

ทำให้ผู้คนให้ความสนใจกับแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ มากขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 โดยนักอาชญาวิทยาชาวอิตาลีชื่อ Cesare Lombroso ผู้เสนอทฤษฎี อาชญากรโดยกำเนิด โดยอ้างว่า อาชญากรมีลักษณะทางกายภาพที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษดึกดำบรรพ์ เช่น คิ้วหนา กรามยื่น หน้าผากลาด ซึ่งเขาเชื่อว่าสามารถระบุตัว อาชญากรโดยธรรมชาติได้ก่อนที่คนคนนั้นจะก่อคดีจริงด้วยซ้ำ ทฤษฎีนี้ได้รับความนิยมในยุคนั้น เพราะดูมีระบบ มีการวัดสัดส่วนใบหน้าอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ แต่ต่อมาถูกวงการวิชาการปฏิเสธอย่างสิ้นเชิง เพราะขาดหลักฐานทางสถิติที่เชื่อถือได้ และที่ร้ายแรงกว่านั้นคือ มันถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเหยียดเชื้อชาติและชนชั้น เนื่องจากลักษณะที่ Lombroso ระบุว่า เป็นอาชญากรมักตรงกับลักษณะของกลุ่มชาติพันธุ์หรือชนชั้นล่างที่ถูกกีดกันอยู่แล้วในสังคมยุโรปขณะนั้น

ยิ่งในศตวรรษที่ 21 ที่มี AI เข้ามา การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้มุมมองแนวคิดของอาจารย์ ทั้ง 2 ท่าน ไม่ว่าจะเป็น ดร.เปมิกา สนิทพจน์ (อาจารย์โรงเรียนกฎหมายและการเมือง) ในฐานะอาจารย์สอนวิชากฎหมาย และในมุมมองของท่าน ผศ.ภูริพจน์ แก้วย่อง (อาจารย์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ) ทำให้ตระหนักได้ว่า เทคโนโลยี และกฎหมาย ควรได้รับการแก้ไข พัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

สรุปความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

สรุปผลการสำรวจกิจกรรม

คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab

โรงเรียนกฎหมายและการเมือง

ความพึงพอใจ
ต่อความรู้ที่ได้รับ

4.33 / 5

ระดับมากที่สุด

ความพึงพอใจต่อ
การนำไปประยุกต์ใช้

4.29 / 5

ระดับมากที่สุด

ภาพรวม
การจัดกิจกรรม

7.88 / 10

ระดับมาก

ความเหมาะสมของ
พื้นที่การเรียนรู้

7.21 / 10

ระดับมาก

องค์ความรู้ที่ได้รับ

1

กฎหมาย PDPA และการสร้างพื้นที่

ผู้เข้าร่วมได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะการคุ้มครองสิทธิและความเป็นส่วนตัวของเด็ก การถ่ายและเผยแพร่ภาพเด็ก การใช้สื่อออนไลน์อย่างระมัดระวัง รวมถึงการป้องกันการล่วงละเมิดและการสร้างพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก

2

การเลือกรับประทานอาหารอย่างเหมาะสมและปลอดภัย

ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้การเลือกอาหาร การรับประทานอาหารอย่างปลอดภัย สิ่งที่ต้องระวังในการบริโภค และการเลือกรับประทานอาหาร เพื่อลดความเสี่ยงต่อโรค NCDs

3

การสังเกตอัตลักษณ์และการสเก็ทภาพบุคคล

ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้เกี่ยวกับการสังเกตลักษณะเฉพาะหรืออัตลักษณ์ของบุคคล รวมถึงความเชื่อมโยงเกี่ยวกับการสเก็ทภาพบุคคล

การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

1

การใช้สื่อและปฏิบัติตามหลัก PDPA

ระมัดระวังการถ่ายภาพ การโพสต์และแชร์ข้อมูล ขออนุญาตก่อนถ่ายหรือเผยแพร่ภาพบุคคลอื่น การพลีสิทธิและความเป็นส่วนตัว โดยเฉพาะข้อมูลและภาพของเด็ก รวมถึงใช้สื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม

2

การเลือกรับประทานอาหารอย่างเหมาะสม

นำความรู้ไปปรับพฤติกรรมกรรมการบริโภค เลือกอาหารที่มีประโยชน์เหมาะสมกับร่างกาย รับประทานอาหารอย่างปลอดภัยและถูกหลักสุขภาพ

3

การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน

นำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต การทำงาน การฝึกสอน รวมถึงเพิ่มความระมัดระวังและคิดให้รอบคอบก่อนดำเนินการในเรื่องที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้อื่น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพื้นที่การเรียนรู้

1

เพิ่มพื้นที่และที่นั่ง เนื่องจากพื้นที่ค่อนข้างเล็กและมีโต๊ะเก้าอี้ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วม

2

ปรับปรุงระบบเสียง โดยเพิ่มความดัง และความชัดเจนของไมโครโฟนและลำโพง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้ยินอย่างทั่วถึง

3

เพิ่มระยะเวลากิจกรรม เพื่อให้มีเวลาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีส่วนร่วมมากขึ้น

4

เพิ่มตัวอย่างประกอบเนื้อหา เช่น ว่าว หรือกรณีตัวอย่างเพื่อช่วยให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจและเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรม

1

ปรับปรุงสถานที่และพื้นที่จัดกิจกรรม ให้มีความเหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรมและรองรับผู้เข้าร่วมได้อย่างเพียงพอ

2

เพิ่มจำนวนที่นั่ง ให้เพียงพอกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3

เพิ่มระยะเวลาในการจัดกิจกรรม เพื่อให้มีเวลาในการพูดคุยและทำกิจกรรมได้มากขึ้น

ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านกฎหมาย สุขภาพ และทักษะการใช้ชีวิต

มุมมองคนโพล

มุมมอง คนโพล

จากการจัดกิจกรรม “คุยสบาย ๆ... Story Talk One Lab” เดือนสิงหาคม ร่วมกับโรงเรียนกฎหมายและการเมือง เป็นการนำเสนอองค์ความรู้ที่หลากหลายและครอบคลุมมิติต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ กฎหมาย PDPA และการคุ้มครองเด็ก โฆษณาการกับการป้องกันโรค NCDs ตลอดจนทักษะการสังเกตอัตลักษณ์ และการสเกิตซ์ภาพบุคคล โดยกิจกรรมครั้งนี้ไม่เพียงแต่เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงวิชาการด้านกฎหมายเท่านั้น แต่ยังสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้เฉพาะทางจากแต่ละศาสตร์เข้าด้วยกัน เพื่อสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมการนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน

ผลการประเมินแสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 จากคะแนนเต็ม 5 สะท้อนว่าผู้เข้าร่วมให้ความสนใจต่อประเด็นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะเรื่องสิทธิและความเป็นส่วนตัวของเด็ก ขณะเดียวกัน ความพึงพอใจต่อการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้มีค่าเฉลี่ย 4.29 โดยผู้เข้าร่วมสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในเรื่องการใช้สื่อออนไลน์ตามหลัก PDPA การดูแลสุขภาพ การปรับพฤติกรรมมารบโรค ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนและการทำงาน

อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่น่าสนใจจากผลการประเมินครั้งนี้ คือ เรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกและรูปแบบกิจกรรม แม้ผู้เข้าร่วมจะพึงพอใจต่อเนื้อหา และองค์ความรู้ในระดับสูง แต่ความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดกิจกรรมอยู่ที่ 7.88 คะแนน และความเหมาะสมของพื้นที่การเรียนรู้ Poll Cafe อยู่ที่ 7.21 คะแนน

โดยมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มพื้นที่และที่นั่งให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วม ปรับปรุงระบบเสียงให้มีความชัดเจน เพิ่มตัวอย่างข่าวหรือกรณีศึกษาเพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนขึ้น รวมถึงเพิ่มระยะเวลาในการจัดกิจกรรม เพื่อให้มีเวลาในการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากขึ้น เพื่อนำไปปรับปรุงในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถเรียนรู้และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมได้อย่างเต็มที่มากขึ้น

นายทรงพล กิจเสถียรพงษ์

สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ จันทรเจริญ

ศาสตราจารย์ ดร.ศิโรจน์ ผลพันธิน

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพณ เฉลยทรัพย์

ดร.พชรพน บัวทอง

รวบรวมข้อมูล

ดร.สุกัญญา สุใส

นางสาวพิชญาวีร์ เกียรติฐิติคุณ

นางสาวธัญญา เล็กกระจ่าง

นางสาวสายสมร เมืองมูล

นายธนกร สายบัวทอง

นางสาวนภณัฐ ชมพู

ออกแบบรูปเล่ม

นางสาวกมลกรรณิการ์ ศรีไพบูลย์

จัดพิมพ์ที่

ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์ | กราฟฟิคไซต์

FACEBOOK

YOUTUBE

X (TWITTER)

WEBSITE

Reach Us Out

Shaping Tomorrow with Today's Insights

295 Nakhon Ratchasima Rd,
Dusit District, Bangkok, Thailand, 10300

<https://dusitpoll.dusit.ac.th/>

suandusitpoll@dusit.ac.th

+66 2244 5210

สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์: 02-244-5210

อีเมล: SUANDUSITPOLL@DUSIT.AC.TH